Пролєтарі всїх країв єднайте ся!

Освободженє робітників має бути дїлом самих робітників.

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD THE WORKING PEOPLE.

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІЯЛ - ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ.

РІК IX. Ч. 15. СЕРЕДА, 18 ЦЬВІТНЯ, 1917. WINNIPEG, MAN. WEDNESDAY, APRIL 18th, 1917. No. 15. VOL. IX.

Велика Офензива на Західнім Фронтї.

Французи взяли за три дни 17,000 Нїмців в полон.

Знесенє цла на канадійську пшеницю.

Німецькі соціялїсти домагають ся реформ

АЛЇЯНТИ ПОЧАЛИ ВЕЛИКИЙ НАСТУП НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

На західнім фронтї веде ся тепер одна з найбільших і найстрашнїйших борб знаних в сїй війнї і взагалї в історії сьвіта. Анґлїйські війська наперають на Нїмців вздовж лївого берега ріки Scarpe і посувають їх стало взад, забираючи притім богато полонених і ріжної добичі.

Канадийські війська, що беруть участь в наступі, визначили ся в боях коло Arras де они здобули сильно укріплені узгіря Vimy. В тих боях так нїмецькі як і канадийські війська понесли великі втрати. Втрати канадійської армії виносять около 12,000 жовнїрів. Втрати Нїмців мають бути значно більші.

ФРАНЦУЗИ ЗАВДАЮТЬ ВЕЛИКИЙ УДАР НІМЦЯМ.

Французи зачали знова велику офензиву на полудневій части західного фронту, між Soissons і Lens. Протягом трох днів они полонили 17,000 неранених нїмецьких жовнїрів, добули 75 армат, велике число машинових карабінів і богато іншої добичі та посунули ся вперед.

Нїмецькі завзяті протинаступи були спинені арматним огнем француської армії.

СТРАЙК МЕТАЛЬОВЦІВ І ДЕРЕВНИХ РОБІТНИКІВ В БЕРЛІНІ.

Копенгаґа, 17цьвітня.—В Берлїнї вибух страйк метальовців і деревних робітників, який є першим поважнїйшим робітничим страйком в столицї Нїмеччини від того часу, як 100.000 робітників з фабрик амунїції вийшли були на страйк на знак протесту проти засуду т. Д-ра. К. Лїбкнехта. Причиною теперішного страйку має бути зменшенє порцій хлїба. Страйк з'орґанїзували соціял- демократи меньшости (приклонники Лїбкнехта).

АВСТРІЯ ЗІРВАЛА ДИПЛЬОМАТИЧНІ ЗНОСИНИ ЗІ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАМИ.

Австрія під впливом Нїмеччини зірвала дипльоматичні зносини зі Злуч. Державами. Здаєть ся, що й Туреччина і Болгарія зроблять теж саме.

Правительство Злуч. Держав сейчас же сконфіскувало всї австрійські кораблї, які находять ся в портах Зл. Дер.

ДОМАГАНЯ НІМЕЦЬКИХ СОЦІЯЛЇСТІВ.

Після телеґрафічних донесень з Амстердаму, в нїмецькім парляментї мали недавно місце бурливі сцени. Соціялїстичні бесїдники заповідали заведенє републики в Нїмеччинї і домагали ся, щоби парлямент дістав більше прав при рішаню міжнародних питань. Посол Лєдебурґ сказав:

"Як нїмецький цїсар вже в 1905 роцї радив цареви Миколї аби не опирав ся оправданим домаганям народу, то чому канцлєр не порадив того самого цїсареви Вільгельмови? Ми вважаємо, що в Нїмеччинї мусить прийти до заложеня републики. Історія йде вперед скорим ходом. Нїмецький народ виказує неімовірну терпеливість".

Провідник соціялїстичної більшости в парляментї, Шайдеман, жадає безпроволочних реформ. В партійнім орґанї "Форвертс", Шайдеман пише таке: "В серединї війни і таки зараз в сю хвилю домашня полїтична реформа є одною з найпотрібнїйших конечностий житя для Нїмеччини. І ми жадаємо єї зараз."

Реформи, про які канцлєр Бетман Гольвеґ на припорученє кайзера і нїмецької шляхти передше навіть слухати не хотїв, тепер вважає сам не тільки за конечні, але й наглі. Шайдеман, провідник соціялїстичної більшости в парляментї, остеріг канцлєра, що реформи мусять бути переведені таки зараз а не аж після війни. Він сказав канцлєрови, що Нїмеччина лишила ся одинокою великою недемократичною державою і єї порядки є зненавиджені в цїлім сьвітї. Що найменше, то Нїмеччина мусить стати конституційною монархією, як приміром Анґлїя,Данїя або Норвеґія.

А жаданя соціялїстичної меншости в парляментї є дійсно революційні і грозять кайзерови великим обмеженем його власти. Ся ґрупа соціялїстів домагаєть ся, щоби парлямент мав право заключати і зривати союзи з чужими державами, та рішати про війну і мир,—справи в яких дотепер кайзер був самовільним паном. Дальше жадають, щоби парлямент міг усувати канцлєра, як буде незадоволеним з його полїтики. Після думки тих соціялїстів, канцлєр має бути слугою народа, а не послушним секретарем кайзера. І хочуть, щоби правительство стреміло до як найскоршого привернення мира, покинувши всї мрії про анексію чужої землї. У виборах до парляменту жадають пропорціонального представництва, права голосованя для всїх мущин і женщин та знесеня палати панів.

Парлямент ухвалив в пятницю резолюцію, аби установити комісію до обговореня конституційних реформ. Ухваленє сеї резолюції було триюмфом для поступових сил, бо навіть многі консерватисти голосували за нею. Комісія має складати ся з 28 послів з усїх партій, але виберуть її аж 24. цьвітня, як парлямент зійде ся назад на сесію після сьвяточних ферій.

Посли соціял-демократичної партії вислали російським соціялїстам привіт з нагоди побіди революції.

ДОМ. ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗНЕСЛО ЦЛО НА ПШЕНИЦЮ.

Консервативне домінїяльне правительство зачинає завертати з своєї дороги. Оно зробило несподїванку канадийським фармерам тим, що рішило знести цло на пшеницю, пшеничну муку і продукти з пшеницї взагалї. Дотепер на пшеницї перевоженій з Канади до Злуч. Держав платило ся 10цт. цла на кождім бушли, на кождій бочцї пшеничної муки 45цт., а на інших продуктах з пшеницї 10 процент їхньої вартости, взглядно цїни.

Підчас домінїяльних виборів в 1911р. консервативна партія усїми силами поборювала "reciprocity" (знесеня цла) яке було виборчим кличем лїберальної партії. Тодї консервати кричали, що знесенє цла доведе до руїни канадийський промисл, що оно змагає до відірваня Канади від анґлїйської імперії, і відданя її Злуч. Державам і т. п. А тепер десь вся та небезпека счезла.

Чому консервативна партія змінила своє становище відносно сьої справи? В консервативній партії гуртують ся переважно промисловцї, фабриканти, шейровцї зелїзничих компаній і др. і они побоювали ся, що знесенє цла хочби лише на пшеницю викличе домаганя фармерів за знесенєм цла на машинерію і другі продукти, котрі можна дістати зі Злуч. Держав за дешевшу цїну і поведе до цїлковито свобідної торговлї. Се. підорвалоб їхні інтереси і тому они страхали людий нїбито небезпечними наслїдками. В склад лїберальної партії входять знова переважно богаті фармері, взглядно властителї великих фармів, котрим дуже богато залежить на знесеню цла не лише на збіже але й на машинерію і на всякі потрібні їм товари. Коли от напр. тепер не буде вже цла на пшеницю, они зможуть посилати її до Злуч. Держав, де на ню цїна висока, бо їм се дуже добре оплатить ся. Той гріш який они мали заплатити на цло, остане ся в їхній кишенї. Чим більше они пшеницї вивезуть з Канади і чим менше її тут лишить ся, тим більша буде на ню цїна і в Канадї. Колиж би ще було знесене цло і на машинерію, тодї для фармерів еще краще, бо они моглиб дістати зі Злуч. Держав дешевшу машинерію. Тим робом у них зменшилиб ся розходи а побільшилиб ся доходи. Розумієть ся, користь з сього булаб в першій мірі фармерам богатим, котрі продукують богато збіжа на продаж.

Так отже, як бачимо, інтереси богачів капіталїстів з консервативної партії і богачів з лїберальної партії ідуть розбіжними стежками. І не з добра консервативне правительство знесло тепер цло на пшеницю. Оно побачило,що невдоволенє з єго господарки зросло особливо в західних фармерських провінціях Канади до тої степени, що йому прийде ся при слїдуючих виборах, котрі от-от наближають ся, ганебно капітулювати. Консервативна партія булаб не побідила ще в 1911.колиб не-те, як каже "Tribune", що лїберальне правительство мало за собою дуже сумну минувшину і було зненавиджене самими лїбералами, богато котрих голосували на консерватів тому лише, щоби змінити правительство.

Нинї народови досить вже і консервативного правительства.Тому то консервативне правительство ратує свою ситуацію такими штуками,як знесенєм цла на пшеницю, яким оно хоче з'єднати собі яку таку симпатію фармерів західної Канади. Тим пожертвованєм зі своєї сторони оно хоче купити собі виборців на слїдуючі вибори.

ЛИСТОНОШІ, В. Г. ГУП І Р. ДОРВАРД ПРИНЯТІ НАЗАД ДО СЛУЖБИ.

Листоноші В.Г. Гуп, визначний провідник Socialist Party of Canada, і Р.Дорвард,котрі були усунені властями зі служби через те, що они аґітували проти підписуваня реґістрацийних карток, зістали назад приняті до служби,помимо того, що они і до тепер не змінили свого становища відносно реґістрації. Р. Дорвард вернув до служби, а В.Г.Гуп заявив, що до служби не верне а посьвятить весь свій час орґанїзаційній роботї серед робітників.

РОЗКОЛ НІМЕЦЬКОЇ СОЦІЯЛ ДЕМОКРАТІЇ.

Нїмецька соціял-демократія роздвоїлась. Не тільки лїве революційне крило (прихильники Лїбкнехта, Мерінґа, Р. Люксембурґ, Кляри Цеткін і др.) але й умірковaна опозиція, на чолї з Кавтським, Гаазе і Лєдебуром не змогла на далї лишати ся в рамах одної партії з п. п. Шайдеманом, Ебертом і другими льокаями Гогенцолернів. Нижче подаємо в скороченю манїфест опозиції, про заснованє нової соціял-демократичної партії на місце соціял-патріотичної.

"Товариші! Надійшла рішуча хвиля. З початку війни Головна Управа Партії і більшість парляментарної фракції попровадили антісоціялїстичну полїтику, котра все більше і більше розпаношуючись, зробила з соціял-демократичної партії соціял-національну партію правительства.

"Та нова полїтика роспочалась голосованєм за воєнними кредитами, вона дійшла до голосованя за буджетом в цїлости. Таким робом більшість ґрупи в райхстадзї співдїланєм з буржуазними партіями в імя партійного спокою була підведена до піддержуваня цїлий імперіялїстичної війни...

"Більшість ґрупи постаралась здушити зростаючий вплив опозиції, коли меньшість домагалась права на свобідне проголошенє свого погляду, позбавивши, таким чином, наперекір праву і ухвалам партійних конґресів, приналежних її прероґатив внутрі фракції.

"Одночасно партійна управа розпочала боротьбу проти преси контрольованої опозицією, шляхом усуваня редакторів і захопленя її орґанів преси. Та узурпаторська полїтика була увінчана захопленєм в свої руки "Форвертса".

"І в боротьбі з приналежними до опозиції орґанїзац. оловна управа також все більше і більше перекручувала партійне право. В ріжних містах вона викликала основанє сепаратних орґанїзацій".

"28 січня, при простім вмішаню головної управи, в виборчім окрузї Потсдам - Оставелянд зістала заложена контрорґанїзація. Се було зроблено при допомозї буржуазних партій з цїлю заволодїти мандатом, видертим у т. Лїбкнехта судом, який післав його до тюрми".

"Таким робом, розкол став ся довершеним фактом. В згодї з більшим числом товаришів всїх орґанїзацій Нїмеччини, ми кличемо всї орґанїзації і поодиноких товаришів, бажаючих працювати разом з ґрупою Трудового Обєднаня, взяти участь в конференції, котра прийме міри необхідні для орґанїзації опозиції. В тій цїли, ми просимо всї окружні орґанїзації, що стоять вже на точцї погляду опозиції або ті, котрі до неї прилучать ся, прислати негайно свою адресу нижче під писами. А тепер сьміло до працї! Не тратьте нї одного дня!

За центр. Ком. Ґрупи Соц. Дем. Обєднаня Працї в Райхстадзї:
Гаазе, Лєдебур, Фоґтер."
"Роб."

СЛАВНА СЬПІВАЧКА АННА ҐЛІК ПРО ВІЙНУ.

"Убийте ваших синів на смерть, американські матері, як маєте позволяти їм йти на війну."

Таку раду дає Анна Ґлїк, славна сьпівачка, жінка скрипача Цімбалїста.

"Як кожда матїр згодить ся краще вбити свого сина своїми руками, нїж позволити йому йти на війну, то тодї не буде війн," продовжала она з запалом.

Передше нїж позволити мойому синови йти на війну і бути вбитим після того, як він вбє синів других материй, я згоджусь убити його сама, власними руками".

"Ви думаєте, він верне живим? Кривим або слїпим? О, се булоб гірше нїж смерть. Війна нїколи не є оправданою! Війна є страшна. Вона не приносить нїчого доброго. Ми йдемо до війни аби насилувати другу націю робити в лкійсь справі то, що нам хоче ся. Все може бути зроблене дорогу мира і любови. Христос нїколи не вчив нас воювати".

В СПРАВІ ЗАДЕРЖАНЯ РОСІЙСЬКИХ СОЦІЯЛЇСТІВ В КАНАДІ.

Виконавчий комітет "конференції революційних орґанїзацій" післав 11-го цьвітня телеґраму російському амбасадорови Бахметеву, з домаганєм негайно зробити заходи до визволеня російських еміґрантів-революціонерів затриманих в Галїфаксї канадийськими властями.

Редакція соц. ґазети "Колл" післала в сїй справі телеґраму конґресменови М. Лондонови.

М. Лондон відповів, що він робить в сїй справі все можливе і вже розпочав переговори з вашінґтонським правительством. "Червоний Хрест" (т-во. помочи полїтичним засланцям в Росії) вислав $100.00 задержаним революціонерам, а недавно з'орґанїзоване в Ню Йорку "т-во помочи російській революції" вислало $50.00.

З'єднані соціялїстичні і революційні орґанїзації міста Ню Йорку уряджують величавий масс-мітінґ протесту проти арештованя російських революціонерів канадійсьими властями.

Г. БОДНАРА УВІЛЬНЕНО.

Г. Боднар, укр. фармер з "Birds Hill, Man.", котрий був арештований за непідписанє реґістрацийної картки, вже освободжений. Увільнено його наслїдком телеґрафічного припорученя ґенерала В.Д.Оттера.

КОНВЕНЦІЯ СОЦІЯЛЇСТИЧНОЇ ПАРТІЇ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ.

В St. Louis відбула ся конвенція Соціялїстичної партії Злуч. Держав, котра тревала вісїм днів. На конвенції переведено богато важних ухвал. В полїтичній програмі ухваленій конвенцією є точки проти примусової військової служби і працї, так в часї війни як і в часї мира, за свободою слова,преси і зборів, за перебранєм всяких підприємств потрібних для всьої суспільности на народну власність, за конечностію веденя борби проти війни, за установленєм тревалого мира і пр.

Конвенція ухвалила противоєнну резолюцію, в котрій говорить ся, що робітничі маси Злуч. Держав проти їхньої волї були втягнені до війни капіталїстичною клясою і що они не ворогують з робітниками Нїмеччини; наоборот, они простягають свою руку нїмецьким робітникам для остатньої борби за тревалий мир.

ПОЗІР! ВИБОРЦІ 5-ої ВАРДИ!

Заходом виборчого комітету С. Д. П. відбуде ся в недїлю, 22 цьвітня, о годинї 2.30 по полудни в "Queen's Hall", Selkirk Ave.,

ВЕЛИКЕ ПЕРЕДВИБОРЧЕ ВІЧЕ

на котрім будуть промовляти — А. Гіпс, кандидат на алдермана і Р. А. Риґ по анґлїйськи, М. Попович і В. Колїсник по Українськи, Янїцький по польськи і др.

Приходїть якнайчисленїйше!

На віче запрошує ся і п. Яна Новацкого, канд. на алдер.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЕРВОМАЙСЬКЕ ЧИСЛО „РОБОЧОГО НАРОДА".

Памятайте, що вже наближає ся "Перший Май", робітниче сьвято! „Робочий Народ" вийде на 1-го Мая ілюстрований, в побільшенім обемі і буде в ньому богато цїкавих статий як, про історію первомайського робітничого сьвята, історію червоного прапора і ін.

Замовляйте якнайбільшу скількість примірників первомайського числа до розпродажі сейчас в:

Robotchyj Narod
Box 3658, Sta. B. Winnipeg, Man.

ПАМЯТАЙТЕ, ЩО ПОЖАЛУЄТЕ, КОЛИ НЕ ПРИЙДЕТЕ
на представленє
В СУБОТУ, 21-го ЦЬВІТНЯ, С. Р.
до
GRAND OPERA HOUSE.
ДРАМАТИЧНИЙ КРУЖОК ІМ. В. ВИННИЧЕНКА
відіграє того вечера славну пєсу В. Колесниченка
п. з.

За Волю і Правду

пєса в 5-ти дїях зі сьпівами і танцями.
Режісер — М. Попович.

Згадану пєсу В. Колесниченка грає ся отсе ту за морем
ПЕРШИЙ РАЗ!

Приходїть всї побачити образ боротьби українського народа з своїми кровопійцями—визискувачами, боротьби в котрій правда відносить побіду. Приходїть подивитись для науки собі, як належить бороти ся за свої права.

Богато людий жалує, що не бачили, як Драм. Кружок ім. В. Винниченка грав драму І. Тобилевича п. з. "Безталанна". Спішіть же тепер з закупном тикетів, щобисьте не жалували, коли не побачите представленя "За волю і правду".

Цїни місць: 15, 25, 35, 50 і 75 центів.
ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОД. 8.30 ВЕЧЕРОМ.
Половина чистого доходу призначена на "Роб. Народ".

Тикети можна вже купувати в:
Ред. "Роб. Народа", 873 Мейн Стр. — "Укр. Роб. Книгарнї", 796½ Мейн Стр. — в т. О. Будника, 594 Селкірк Евню, — в торговлї п. І. Цїрки, 596 Селкірк Евню; — в "Народній Торговли" ріг улиць Борровс і МекҐреґор (в "Народнім Домі"), в т. Я. Шасталя, 142 Ґіґґінс Евню, — в реставрації п. М. Гаврисишина, 267 Селкірк Евню, і з день представленя при касї.

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO